

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

29.08.2019

м. Київ

№ 362

**Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
17 вересня 2019 р. за № 1026/33997**

Про затвердження Порядку проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг

Відповідно до частини чотирнадцятої статті 40 Закону України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність"

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Порядок проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг, що додається.
2. Департаменту прогнозування доходів бюджету та методології бухгалтерського обліку в установленому порядку забезпечити:
подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;
оприлюднення цього наказу.
3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.
4. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Міністр

О. Маркарова

ПОГОДЖЕНО:

**Голова Державної
регуляторної служби України**

К. Ляпіна

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

29 серпня 2019 року № 362

Зареєстровано

в Міністерстві юстиції України

17 вересня 2019 р. за № 1026/33997

ПОРЯДОК

проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг

І. Загальні положення

1. Цей Порядок визначає порядок організації, проведення та оформлення результатів перевірок з контролю якості аудиторських послуг.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

група інспекторів – сформована Інспекцією із забезпечення якості Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі – Інспекція) / Комітетом з контролю якості аудиторських послуг Аудиторської палати України (далі – Комітет) та затверджена Виконавчим директором Інспекції / Головою Комітету група інспекторів, що направляється в установленому порядку на перевірку з контролю якості аудиторських послуг;

експерт – особа, яка залучається Інспекцією / Комітетом до перевірки з контролю якості аудиторських послуг та відповідає вимогам щодо незалежності, встановленим до інспекторів;

інспектор – посадова особа Інспекції або працівник Комітету, які обіймають відповідні посади та безпосередньо здійснюють перевірки з контролю якості аудиторських послуг;

керівник групи інспекторів – посадова особа Інспекції / працівник Комітету, що очолює групу інспекторів та призначається Виконавчим директором Інспекції / Головою Комітету.

Термін "підприємства, що становлять суспільний інтерес" вживається у значенні, визначеному Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Інші терміни вживаються у значеннях, визначених Законом України "Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність" (далі – Закон) та міжнародними стандартами аудиту.

3. Основними завданнями перевірки з контролю якості аудиторських послуг є:

1) перевірка якості аудиторських послуг щодо дотримання суб'єктами аудиторської діяльності (далі – САД) міжнародних стандартів аудиту,

принципу незалежності, ефективності внутрішньої системи контролю якості аудиторських послуг, вимог Закону;

2) тестування внутрішніх процедур, здійснення перевірки робочих документів, аудиторських звітів та інших звітів, договорів про надання аудиторських послуг, внутрішніх розпорядчих актів суб'єкта аудиторської діяльності, якими визначаються політика і процедури, що мають застосовуватися під час надання аудиторських послуг;

3) розроблення обов'язкових до виконання рекомендацій щодо усунення виявлених під час перевірки з контролю якості аудиторських послуг недоліків і порушень та запобігання їм надалі.

4. Перевірки з контролю якості аудиторських послуг здійснюються:

1) в обов'язковому порядку щодо:

САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності великих підприємств, банків, професійних учасників фондового ринку та емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, - один раз на три роки;

САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності, крім тих, які здійснюють обов'язковий аудит фінансової звітності великих підприємств, банків, професійних учасників фондового ринку та емітентів, цінні папери яких допущені до торгів на фондових біржах або щодо цінних паперів яких здійснено публічну пропозицію, - один раз на шість років;

2) за ініціативою САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності.

5. Відповідно до частини четвертої статті 40 Закону перевірки з контролю якості аудиторських послуг САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, проводить Інспекція.

Перевірки з контролю якості аудиторських послуг САД, які надають послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності (крім САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес), і перевірки з контролю якості аудиторських послуг САД, які не надають послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності, проводить Комітет.

II. Організація проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг

1. Процес перевірки з контролю якості аудиторських послуг складається з таких етапів:

1) планування та організація перевірки (попереднє вивчення САД, отримання попередньої інформації від САД, складення й затвердження робочого плану та програми перевірки).

Робочий план та програму перевірки складає інспектор або керівник групи інспекторів і подає на затвердження Виконавчому директору Інспекції чи одному з його заступників або Голові Комітету чи одному з його заступників. Інспекція / Комітет забезпечує ознайомлення САД із програмою перевірки;

2) проведення перевірки з якості аудиторських послуг, підготовка висновків та рекомендацій;

3) обговорення висновків та рекомендацій із САД;

4) оформлення звіту про результати перевірки, підписання протоколу та обов'язкових до виконання рекомендацій, подання звіту на розгляд Виконавчому директору Інспекції / Раді Аудиторської палати України (далі – Рада АПУ);

5) відстеження виконання наданих САД за результатами перевірки з контролю якості аудиторських послуг обов'язкових до виконання рекомендацій та результатів їх впровадження.

2. Методи і способи планування та організації перевірок з контролю якості аудиторських послуг, проведення процедур перевірки, критерії оцінювання, порядок оформлення матеріалів та звітування за результатами перевірки, відстеження виконання наданих обов'язкових до виконання рекомендацій і результатів їх упровадження, механізм та підходи до організації, здійснення збору інформації визначаються рекомендаціями щодо проведення перевірок з контролю якості.

Рекомендації щодо проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг затверджує Рада нагляду за аудиторською діяльністю Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі – Рада нагляду).

3. Перевірки з контролю якості аудиторських послуг проводяться відповідно до:

щорічних планів-графіків проведення перевірок з контролю якості, затверджених Інспекцією;

щорічних планів-графіків проведення перевірок з контролю якості, затверджених Аудиторською палатою України (далі – АПУ) за погодженням Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (далі – ОСНАД);

графіків перевірок з контролю якості, що планує до проведення Інспекція разом з АПУ, затверджених Радою нагляду.

4. Планування перевірок з контролю якості аудиторських послуг на наступний рік проводиться в поточному році за даними Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності з урахуванням рекомендацій щодо

проведення перевірок із контролю якості, у тому числі із застосуванням ризик-орієнтованого підходу.

5. Плани-графіки щорічних перевірок з контролю якості аудиторських послуг підлягають обов'язковому оприлюдненню на офіційних вебсайтах ОСНАД та АПУ.

6. Згідно з частиною восьмою статті 40 Закону перевірки з контролю якості аудиторських послуг здійснюються безпосередньо інспектори.

Інспектором може бути призначено особу, яка відповідає таким критеріям:

має досвід роботи аудитором не менше п'яти років;

припинила діяльність із надання аудиторських послуг одноосібно або у складі САД;

підвищила кваліфікацію за відповідною програмою, затвердженою комісією з атестації.

7. Перед початком проведення перевірки з контролю якості інспектор або інспектори, які входять до групи інспекторів, повинен (повинні) задекларувати відсутність конфлікту інтересів між ним (ними) та САД, щодо якого здійснюватиметься перевірка.

8. Інспектор (одноосібно або у групі інспекторів) може здійснювати перевірку САД, з яким його пов'язували трудові відносини або відносини власності, контролю тощо, не раніше ніж через три роки після припинення таких відносин.

9. Згідно з частиною дев'ятою статті 40 Закону Інспекція та АПУ можуть залучати до перевірки з контролю якості аудиторських послуг експертів.

10. Інспектори та експерти зобов'язані під час проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг забезпечити етичну професійну поведінку з дотриманням пріоритету суспільних інтересів, загальних норм моралі, принципів незалежності та об'єктивності, професійної компетентності, конфіденційності та професійної таємниці.

11. Члени Ради нагляду, посадові особи Інспекції, члени Ради АПУ, працівники Комітету не повинні розголошувати інформації, яка їм стала відомою у процесі проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та/або розгляду їх результатів, здійснення дисциплінарних проваджень, а також не повинні розголошувати відомостей стосовно САД, до яких вони отримали доступ, та використовувати їх у власних інтересах або в інтересах третіх осіб.

12. На посадових осіб Інспекції та працівників Комітету поширюється законодавство у сфері запобігання і протидії корупції.

13. Інспекцією та АПУ має бути впроваджено політику та процедури незалежності інспекторів і забезпечено недопущення виникнення конфлікту інтересів.

14. У разі дослідження під час перевірки з контролю якості аудиторських послуг матеріалів, які містять секретну інформацію, ознайомитись з цими матеріалами може уповноважений працівник Інспекції, який має допуск до державної таємниці та за результатами розгляду надає узагальнений висновок інспектору (керівнику групи інспекторів) без розкриття секретної інформації.

15. Повідомлення про проведення перевірки з контролю якості САД за його місцезнаходженням подається за тридцять календарних днів до початку проведення такої перевірки:

особисто під підпис керівника САД, його заступника;

через структурний підрозділ діловодства САД із відміткою на другому примірнику акта про дату реєстрації вхідної кореспонденції САД та підписом працівника структурного підрозділу діловодства, який здійснив реєстрацію;

рекомендованим поштовим відправленням із повідомленням про вручення із зазначенням реквізитів поштового відправлення на другому примірнику;

в електронній формі в установленому законодавством порядку.

У разі наявності у САД поважних причин за рішенням Інспекції/Комітету дата початку перевірки з контролю якості аудиторських послуг за місцезнаходженням САД може бути перенесена не більше ніж на один місяць. Перенесення дати початку перевірки з контролю якості аудиторських послуг можливе щодо САД один раз протягом року.

16. З метою розроблення робочого плану та програми перевірки Інспекція/Комітет протягом п'яти днів після повідомлення про дату початку перевірки за місцезнаходженням САД направляє перелік питань, що перевірятимуться, питання для обговорення з керівництвом САД та інформаційну анкету, яку САД має заповнити та повернути Інспекції/Комітету протягом п'ятнадцяти днів.

17. Для проведення перевірки з контролю якості аудиторських послуг за місцезнаходженням САД на інспектора або на інспекторів, які входять до групи інспекторів, оформлюється направлення у двох примірниках, яке підписує Виконавчий директор Інспекції / Голова Комітету.

18. Інспектор (керівник групи інспекторів) надає один примірник направлення керівнику САД або його заступнику в день початку перевірки за місцезнаходженням САД.

19. Загальний строк проведення перевірки з контролю якості аудиторських послуг за місцезнаходженням САД становить не більше

п'ятнадцяти робочих днів. За рішенням Інспекції/Комітету можливе продовження цього строку ще на п'ятнадцять робочих днів.

20. У разі наявності обставин, що перешкоджають (унеможлиблюють) проведенню(я) перевірки з контролю якості (недопущення інспектора (групи інспекторів), відсутність системи контролю якості, ненадання необхідних для перевірки документів, наявність інших об'єктивних і незалежних від Інспекції/Комітету причин), інспектор (керівник групи інспекторів) складає та підписує акт про неможливість проведення перевірки (далі – акт) у двох примірниках.

Відповідно до частини шістнадцятої статті 40 Закону в разі вчинення САД професійного проступку (ухилення від проведення перевірки з контролю якості тощо) Інспекція направляє до Ради нагляду подання про застосування стягнень.

21. Перший примірник акта надається САД одним із способів, передбачених пунктом 15 цього розділу, другий примірник акта долучається до матеріалів перевірки.

22. САД забезпечує інспектору (групі інспекторів) місце для роботи, створення умов для зберігання документів, можливість користування службовим зв'язком, комп'ютерною, розмножувальною та іншою технікою, доступ до електронних баз, систем та програмних комплексів, що використовуються під час автоматизації провадження його фінансово-господарської діяльності, та інших документів, необхідних для перевірки виконання вимог Закону, надання матеріалів, інформації та документів, необхідних для проведення перевірки.

III. Проведення перевірок з контролю якості аудиторських послуг та оформлення їх результатів

1. Перевірки з контролю якості аудиторських послуг проводяться відповідно до рекомендацій щодо проведення перевірки з контролю якості.

2. Згідно з частиною десятою статті 40 Закону перевірка контролю якості аудиторських послуг передбачає тестування внутрішніх процедур, здійснення перевірки робочих документів, аудиторських звітів та інших звітів, договорів про надання аудиторських послуг, внутрішніх розпорядчих актів суб'єкта аудиторської діяльності, якими визначаються політика і процедури, що мають застосовуватися під час надання аудиторських послуг, щодо:

дотримання застосованих міжнародних стандартів аудиту, вимог щодо незалежності та інших вимог Закону, у тому числі забезпечення достовірності інформації, поданої для включення до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, сплати внесків, визначених Законом;

кількості та якості використаних ресурсів, у тому числі дотримання вимог щодо безперервного навчання аудиторів;

дотримання вимог стосовно винагороди за аудиторські послуги, якщо вони встановлені;

ефективності системи внутрішнього контролю якості САД;

достовірності інформації щодо оцінки ефективності системи внутрішнього контролю якості САД у звіті про прозорість, якщо його оприлюднення передбачається Законом.

3. Відповідно до частини одинадцятої статті 40 Закону під час проведення перевірки з контролю якості аудиторських послуг з контролю якості аудиторських послуг робочі документи обираються з урахуванням аналізу ризиків невиконання САД завдання з аудиту фінансової звітності в обсязі та за процедурами, визначеними міжнародними стандартами аудиту.

4. Інспектор (керівник групи інспекторів) відповідно до рекомендацій щодо проведення перевірки з контролю якості складає проєкт звіту про результати перевірки та надає його на ознайомлення САД одним із способів, передбачених пунктом 15 розділу II цього Порядку.

5. Керівник та визначені ним працівники САД ознайомлюються з проєктом звіту та готують у разі потреби обґрунтовані коментарі до нього у письмовій формі протягом десяти робочих днів із дня отримання такого проєкту звіту.

6. Керівник і визначені ним працівники САД разом з інспектором (групою інспекторів) обговорюють проєкт звіту.

7. Під час обговорення проєкту звіту інспектор (група інспекторів) має право отримувати необхідну достовірну інформацію, документи, копії документів або витяги з документів з метою уточнення фактів, викладених у коментарях до проєкту звіту.

8. За результатами обговорення проєкту звіту складається протокол (у двох примірниках), який у день обговорення проєкту звіту підписують інспектор (керівник групи інспекторів) та керівник САД. Один примірник протоколу надається Інспекції / Комітету, інший – САД.

9. У разі якщо за результатами обговорення проєкту звіту інспектором (групою інспекторів) не враховано коментарів САД, протокол підписується з відповідною позначкою в ньому.

10. У разі відмови керівника САД від підписання протоколу інспектор (керівник групи інспекторів) складає акт про відмову підписання протоколу та робить відповідний запис у протоколі.

11. Протягом п'яти робочих днів після дати обговорення проєкту звіту або складення акта про відмову підписання протоколу САД може оскаржити попередні результати перевірки з контролю якості до ОСНАД, якщо перевірка

проводилась інспектором (групою інспекторів) Інспекції, або до Ради АПУ, якщо перевірка проводилась інспектором (групою інспекторів) Комітету.

IV. Затвердження результатів проведених перевірок з контролю якості аудиторських послуг

1. Звіти за результатами перевірок з контролю якості, складені інспекторами Інспекції, та обов'язкові до виконання рекомендації щодо усунення виявлених недоліків внутрішньої системи контролю якості затверджує Виконавчий директор Інспекції.

Звіти за результатами перевірок з контролю якості аудиторських послуг, складені інспекторами Комітету, та обов'язкові до виконання рекомендації щодо усунення виявлених недоліків внутрішньої системи контролю якості затверджує Рада АПУ.

2. За результатами перевірки контролю якості аудиторських послуг Інспекція / Рада АПУ приймає рішення про визнання САД таким, що:

- пройшов перевірку з контролю якості аудиторських послуг;
- пройшов перевірку з контролю якості аудиторських послуг з обов'язковими до виконання рекомендаціями;
- не пройшов перевірки з контролю якості аудиторських послуг.

3. Рішення Інспекції щодо проходження перевірки з контролю якості аудиторських послуг оприлюднюється на офіційному вебсайті ОСНАД.

Рішення Ради АПУ щодо проходження перевірки з контролю якості аудиторських послуг оприлюднюється на офіційному вебсайті АПУ.

4. У разі виявлення порушень Інспекція / Рада АПУ надає відповідному САД обов'язкові до виконання рекомендації щодо їх виправлення та встановлює строк їх виправлення, але не більше дванадцяти місяців із дати завершення перевірки.

5. Затверджений звіт про результати перевірки з контролю якості з обов'язковими до виконання рекомендаціями направляється САД одним із способів, передбачених пунктом 15 розділу II цього Порядку.

6. Відстеження виконання САД обов'язкових до виконання рекомендацій, наданих за результатами проведення перевірок з контролю якості, здійснює Інспекція/Комітет протягом строку, визначеного для виконання обов'язкових рекомендацій.

7. У разі невиконання САД обов'язкових до виконання рекомендацій, наданих за результатами проведення перевірок з контролю якості, Інспекція направляє до Ради нагляду подання про застосування стягнень.

У разі невиконання САД обов'язкових до виконання рекомендацій, наданих за результатами проведення перевірок з контролю якості, Комітет направляє до Ради АПУ подання про застосування стягнень.

8. Інспекція готує подання Раді нагляду щодо застосування стягнень за результатами перевірок з контролю якості в разі виявлення фактів вчинення САД професійного проступку.

9. Рада АПУ за результатами перевірок з контролю якості в разі виявлення фактів вчинення професійного проступку застосовує до САД стягнення (крім САД, які мають право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес).

V. Оприлюднення інформації

1. Згідно з частиною сімнадцятою статті 40 Закону Інспекція та Комітет щороку систематизують та узагальнюють результати проведених перевірок з контролю якості аудиторських послуг для подальшого оприлюднення результатів аналізу порушень САД професійних вимог щодо якості аудиторських послуг на офіційних вебсайтах ОСНАД і АПУ за рішенням Ради нагляду і Ради АПУ.

2. ОСНАД оприлюднює щорічні звіти про загальні результати системи забезпечення якості.

Звіт має містити інформацію про проведені перевірки, надані обов'язкові до виконання рекомендації, перевірку їх виконання, вжиті заходи та накладені стягнення.

**Директор Департаменту
прогнозування доходів бюджету та
методології бухгалтерського обліку**

Ю. Романюк